

Utbildningsinspektion i Gislaveds gymnasieskola och gymnasiesärskola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Gislaveds gymnasium	Antal elever/studerande
Gymnasieskola	1 349
Gymnasiesärskola	24

Utbildningen vid skolan omfattar 12 nationella program: Barn- och fritidsprogrammet (BF), Byggprogrammet (BP), Elprogrammet (EC), Estetiska programmet (ES), Fordonsprogrammet (FP), Handels- och administrationsprogrammet (HP), Industriprogrammet (IP), Medieprogrammet (MP), Naturvetenskapsprogrammet (NV), Omvårdnadsprogrammet (OP), Samhällsvetenskapsprogrammet (SP) och Teknikprogrammet (TE). Dessutom finns Individuella programmet (IV) med 140 elever. Det individuella programmet har 47 elever integrerade i de nationella programmen. Programmen är organiserade i sektorer.

Elever som är inskrivna i gymnasiesärskolan finns integrerade i gymnasieskolan i Gislaved. I samverkan med Stora Segerstads naturbruksgymnasium (huvudman Jönköpings landsting) genomförs också viss utbildning i gymnasiesärskolan.

Flertalet gymnasieelever kommer från Gislaveds kommun, men det finns även elever från näraliggande kommuner, framför allt från Gnosjö och Hylte. Inom GGVV (Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo) finns ett regelbundet samråd och man diskuterar vilka utbildningar som skall lokaliseras till de olika orterna. Samverkansavtal finns med Hylte kommun men inte med övriga kommuner. Totalt går drygt 200 elever från andra kommuner på Gislaveds gymnasium.

Gärdesskolan är en nybyggd (11 år gammal) skola i centralorten, där merparten av utbildningen sker. På Västboskolan i Anderstorp finns industriprogrammets inriktning industri/verkstad. I Smålandsstenar finns industriprogrammets inriktning trä. På Hagagatan i Gislaved finns byggprogrammet och delar av det individuella programmet. På Linden i Gislaved finns delar av det individuella programmet.

Genomförandet av inspektionen i Gislaveds gymnasium

Skolverket sände den 30 april 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Gislaveds gymnasium har bestått av undervisningsråden Barbro Nässén och Jan V Nilsson. Besök i Gislaveds gymnasium inleddes den 28 september 2004 och avslutades den 15 oktober 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Gislaveds gymnasium, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

På Gislaveds gymnasium genomfördes formella intervjuer med gymnasiechefen, rektorerna, elevvårdspersonalen, elevrådet, lärare och elever. Vid inspektionen har intervjuer och besök genomförts på programmen SP, OP, FP och IV samt på gymnasiesärskolan. Ett brett urval av lektioner besöktes. Under besöket fördes också samtal med bibliotekarien samt med eleverna och de undervisande lärarna i anslutning till lektionsbesöken.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

På Gislaveds gymnasium är intrycket att förhållningssätt och umgängesformer är goda. I lärutrymmen och i korridorer är stämningen god. Umgänget mellan ungdomar med olika etnisk bakgrund faller sig naturligt under lektionstid, men är sparsamt förekommande under lektionsfri tid. Skolan har tidigare anordnat temadagar kring detta, men för närvarande finns inga temadagar planerade. Två personer finns anställda i skoljouren. Deras arbete sker bland eleverna och utgör en aktiv insats för att gynna ett gott klimat på skolan. Arbetet kan ytterligare utvecklas.

Elever och personal upplever en viss statusskillnad mellan programmen på skolan. Industriprogrammet finns i Anderstorp respektive Smålandsstenar. Eleverna är mycket sparsamt på Gärdesskolan i Gislaved och uttrycker att de inte känner sig hemma där. Elever på fordonsprogrammet menar att de känner sig underskattade och inte alltid får möjlighet att välja teoretiska ämnen inom det individuella valet.

Bemötandet av elever i gymnasiesärskolan är kamratligt och accepterande och förhållningssättet kan betecknas som gott. Elever på det individuella programmet uttrycker att de har goda relationer med eleverna på övriga program.

På det individuella programmet arbetar man ihärdigt med elevernas studiemotivation. I starten kan det finnas mycket oro i grupperna, men under året på IV kan man se att elevernas framtidstro ökar.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att förhållningssätt och umgängesformer är goda. Under lektionsfri tid uppfattas dock skolan som uppdelad och elever med olika etnisk bakgrund har då mycket liten kontakt med varandra. Skoljournens insatser för ett gott klimat i korridorer och kapphallen bör kompletteras med ytterligare insatser för att stimulera till ökad kontakt.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Intervjuade elever känner i varierande grad till målen för utbildningen. Inspektörerna bedömer variationen vara alltför stor mellan program, kurser och enskilda lärare. Ett gemensamt förhållningssätt på hela skolan skulle höja kvaliteten i detta avseende och utgöra ett stöd för lärarna.

Efter elevintervjuer och ett stort antal besök i lärutrymmen kan inspektörerna konstatera att variationen i lärandet är liten. Eleverna har i liten omfattning möjlighet att arbeta utifrån en egen insikt om hur lärandet går till.

Kunskapsresultaten på Gislaveds gymnasium ligger nära genomsnittet i jämförelse med gymnasieskolorna i riket. Variationen mellan programmen när det gäller betygsnivåer är emellertid stor. Andelen IG är större på de yrkesinriktade programmen än på de teoretiska programmen.

Betygsnivån för projektarbetet avviker uppåt jämfört med övriga kurser. Även här är dock variationen stor mellan programmen och polariseringen tydlig. 41 procent av eleverna fick läsåret 2003/04 MVG på projektarbetet. Andelen elever som fick IG eller inte fick betyg på projektarbetet var 14,4 procent och låg på industriprogrammet så högt som 43 procent. Rektorerne menar att de höga betygen är ett resultat av att eleverna då arbetar med valda intresseområden. Att så många elever inte klarar av att slutföra projektarbetet har man ingen förklaring till. Den stora andelen elever på industriprogrammet som inte genomför projektarbete eller inte klarar ett godkänt resultat bör föranleda analys och åtgärder.

Andelen elever som går vidare till högskolestudier ligger under genomsnittet i riket, men en förändring har skett under senare år. Detta kan bero på att däckfabriken har lagts ner och arbetstillfällen försvunnit i kommunen. Att studera vidare har blivit en nödvändighet för kommunens ungdomar.

Individuella programmet är i princip ettårigt och eleverna är framgångsrika när det gäller att läsa in ämnen de inte klarat av under grundskoletiden. I första hand läser de in ämnena för att bli behöriga till ett nationellt gymnasieprogram,

men det är också möjligt att läsa in andra ämnen. Av de 83 elever som läsåret 2003/04 gick på IV går nu 31 på ett nationellt program och 19 är integrerade på ett nationellt program. Intervjuade elever som tidigare gått på IV, men nu går på nationella program var nöjda med sin tid på IV och klarar sig nu utan svårigheter.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att kunskaperna om utbildningens mål är varierande. Rektorerna bör här vidta gemensamma åtgärder för att eleverna skall få bättre insikt i lärandet. Betygsnivån ligger nära genomsnittet för gymnasieskolorna i landet men en stor andel elever går ut gymnasieskolan utan slutbetyg. Eleverna på det individuella programmet visar mycket goda resultat.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Graden av delaktighet för eleverna varierar. Den förefaller mest utvecklad på de yrkesinriktade programmen och på det individuella programmet. Arbetsformerna på dessa program gynnar delaktighet och inflytande. Generellt säger eleverna att de har möjlighet att påverka undervisningen. De har exempelvis möjlighet att påverka hur och när en redovisning skall göras. Samverkan för att främja lärandet är emellertid svagt utvecklad. Elevernas direkta inflytande i klassrummet över utbildningen inskränker sig oftast till att ha synpunkter på när och hur man arbetar med ett arbetsområde. Däremot är innehållsfrågorna sällsynta på dagordningen. Någon lärare uttryckte att det ibland finns en ”inflytandetrott” från elevernas sida. I årskurs tre finns förmågan men inte alltid orken. En elevenkät görs sedan tio år tillbaka. Enligt denna är eleverna nöjda med inflytandet.

Inspektörerna efterlyser en gemensam strategi på skolan för att utveckla inflytandet över lärandet. Intervjuade lärare ger uttryck för en vilja att ge elever möjlighet att påverka. En gemensam hållning på skolan skulle ge lärarna ett redskap i detta arbete.

På skolan finns klassråd, sektorselevråd och elevråd. Sektorselevråden för varje sektor består av rektorn och två representanter för varje klass. På sektorselevråden behandlas frågor som är specifika för sektorn och på elevrådet de övergripande frågorna. I elevrådet är de tre sektorselevråden representerade. Arbetsmiljöfrågor står högst på agendan. Elevskyddsombud finns utsedda, och är speciellt aktiva inom den tekniska sektorn. Utbildning kommer att anordnas för skyddsombuden under hösten. Elevrådet sätter dessutom i gång arbetsgrupper som ansvarar för aktiviteter kring studenten. Fotokatalogen är också ett ansvar för elevrådet.

Skolkonferens finns för hela gymnasieskolan. Elevrådet är representerat i skolkonferensen.

Elevrådets representanter känner till den lokala arbetsplanen och informeras när förändringar görs. De har emellertid inte varit delaktiga vid framtagandet av arbetsplanen och har inte möjlighet att påverka kvalitetsredovisningen.

Handlingsprogram mot kränkande behandling finns. Förebyggande arbete och plan för åtgärder finns behandlade. De två personerna i skoljouren har uppdraget att ingripa vid signaler på kränkande behandling.

Skolhälsovård finns, och elevhälsoteamet har utarbetat ett program för hälsofrämjande skola. Idrott och hälsa B har lagts in som obligatorisk kurs på flera av de program där den inte ingår, men inga särskilda insatser har gjorts för att ge eleverna förutsättningar för regelbunden fysisk aktivitet med anledning av tillägget i läroplanen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att samverkan i de formella samverkansorganen fungerar väl. Elevrepresentanterna har emellertid inte deltagit när arbetsplanen utarbetats. Elevernas inflytande över lärandet kan utvecklas. Inga insatser har gjorts för att ge tillfällen till regelbunden fysisk aktivitet med anledning av tillägget i läroplanen.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Lokala bearbetningar av kursplaner och betygskriterier finns. Ett gott exempel på hur de nationella betygskriterierna kan tolkas är det dokument avseende Historia A som inspektörerna sett.

Vid ett stort antal lektionsbesök har inspektörerna kunnat se att det borde finnas utrymme för mer varierade lärstilar. Omvårdnadsprogrammets och fordonsprogrammets karaktärsämnen förefaller ha ett varierat lärande. Infärgning av kärnämnen har inspektörerna däremot inte sett något av. Kärnämnesundervisning på fordonsprogrammet sker ofta i anslutning till verkstadslokalerna, men anledningen verkar knappast vara att man vill anknyta till undervisningen i karaktärsämnen.

Eleverna uttrycker att arbetsbelastningen är ojämn. Under provperioder övertärs ofta den praxis som finns på skolan med högst två prov per vecka.

Skoldagen innehåller ibland håltimmar för eleverna. Det är emellertid svårt för eleverna att utnyttja denna tid för lärande. Tysta studieplatser och datorer finns inte att tillgå i rimlig omfattning. Datasalarna är låsta eftersom skolan har haft

problem med stölder och biblioteket är den plats som erbjuds. Elever med långa skoldagar och långa resor bör erbjudas en läromiljö som underlättar en god tidsanvändning.

Elever i behov av stöd identifieras genom ett omfattande diagnosarbete i svenska, engelska och matematik i årskurs ett. Inspektörerna ifrågasätter om denna information inte kan fås direkt från grundskolans omfattande kartläggningsarbete. Identifierade elever erbjuds stöd på Läs- skriv- och räknecentrum (LSR-centrum). Två speciallärare finns på LSR-centrum. Elever får undervisning dels på ordinarie ämnestid, dels under håltimmar. Enligt rektorerna kan stöd också fås av ämneslärarna, men detta förefaller okänt bland elever och personal.

Modersmålsundervisning och stöd i form av studiehandledning på modersmålet förekommer inte detta läsår och har tidigare förekommit mycket sparsamt.

Individuella studieplaner är för eleverna på nationella program en förteckning över avslutade, pågående och ännu ej påbörjade kurser. För eleverna på IV upprättas särskilda planer där mål, delmål och uppföljning finns angivna.

Utvecklingssamtal genomförs endast i viss omfattning. På fordonsprogrammet menar eleverna att inga utvecklingssamtal förekommer enligt den modell de mött på grundskolan. Under föregående läsår genomfördes ett projekt för att införa utvecklingssamtal i årskurs ett. Planen är nu att utöka detta till övriga årskurser.

För att garantera en likvärdig betygssättning sker diskussioner på ämnesnivå löpande under terminerna. Lärarna har sina arbetsrum ämnesvis och där sker dessa diskussioner informellt. Vid utvärderingsdagar vid läsårsslutet och i augusti diskuterar arbetslagen betygsstatistik och resultat från elevenkäten. Någon samverkan med andra gymnasieskolor avseende betygskriterier och betygsnivåer sker inte. I arbetslagens pedagogiska bokslut finns ofta en oro över att betygsnivån är för hög, och lärarna efterlyser fler möjligheter att kvalitetssäkra betygen.

I Gislaveds kommun arbetar man företrädesvis med integrering av särskoleelever. I gymnasiesärskolan finns fem elever som är integrerade i nationella gymnasieprogram. Några elever finns i gymnasiesärskolans specialutformade program. Övriga elever finns i en IV-grupp i annexet på Gårdesskolan där fem elever läser enligt gymnasiesärskolans kursplaner för yrkesträning samt i IV-gruppen på Stora Segerstads utbildning i Park och trädgård. Utbildningen i Stora Segerstad bedrivs isolerad från övrig undervisning på denna skola liksom undervisningen i annexet. De lärare som arbetar i annexet uttrycker ett behov av kompetensutbyte, vilket försvåras av att lokalen ligger skild från övriga gymnasiesärskolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att ett mer varierat lärande med programmålen i centrum kan utvecklas. Provperioder gör elevernas arbetsbelastning ojäm. Eleverna har dåliga möjligheter att använda ledig tid under skoldagen på ett effektivt sätt i brist på studieplatser och datorer. Modersmålsundervisning och stöd genom studiehandledning på modersmålet erbjuds inte. Utvecklingssamtal genomförs inte i tillräcklig omfattning. Arbetet för en rättvis och likvärdig betygssättning bör utvecklas.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

I ledningen för Gislaveds gymnasium finns en gymnasiechef, som också är rektor för det individuella programmet och för gymnasiesärskolan. För de elever i gymnasiesärskolan som går på Stora Segerstad är chefen för det specialpedagogiska resurscentrat rektor. Därutöver finns tre rektorer med sektorsansvar. Därtill kommer en administrativ chef som bland annat ansvarar för schemaläggning för hela skolan. Bland lärarna finns dessutom programansvariga med ansvar för programarbetslagen samt specialfunktionärer i ämnena.

Rektorernas ansvar för de övergripande funktionerna lämnas i viss utsträckning över till programansvariga. Från och med höstterminen 2004 har rektorerna systematiska uppföljningar med programansvariga för att kunna stämma av och gå vidare.

Elevenkät kring studiesituation, inflytande och trivsel har genomförts sedan 1995 och jämförelser kan göras över tid. Enkätmaterialet används som en del av underlaget till kvalitetsredovisningen. Kvalitetsredovisning (pedagogiskt bokslut) upprättas i enlighet med kommunens modell.

För gymnasiesärskolan finns ingen arbetsplan upprättad.

Eleverna erbjuds den garanterade undervisningstiden och detta följs upp via timplaner och schemaläggning.

Betygskataloger förs och förvaras på ett rättssäkert sätt. Det finns ett system för att följa upp elevernas frånvaro.

Elever som gått i den obligatoriska särskolan är inskrivna i gymnasiesärskolan med de skyldigheter kommunen har mot dessa elever. Det specialutformade programmet kallas emellertid felaktigt för individuellt program. Beteckningen individuellt program bör reserveras för de elever som har yrkesträning eller verksamhetsträning. Övriga elever går ett nationellt eller ett specialutformat program.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att ledningen för gymnasieskolan fungerar väl. Att gymnasiesärskolans elever delas mellan två rektorer kan dock innebära en viss otydlighet i ledarskapet. Arbetsplan för gymnasiesärskolan skall upprättas.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Gislaveds gymnasium erbjuder ett brett urval av nationella gymnasieprogram. Inom det individuella valet och de valbara kurserna finns ett allsidigt utbud. Det bör dock garanteras att eleverna på de yrkesinriktade programmen får tillgång till hela utbudet och inte hänvisas till fördjupning av karaktärsämneskurserna. Vidare säger intervjuade elever att det breda utbudet gör att man inte får sitt förstahandsval tillgodosett och ibland inte heller andrahandsvalet.

Information om utbildningsvägar ges på flera olika sätt och är tillgänglig för alla. Studie- och yrkesvägledarna har påbörjat gruppvägledning i syfte att skapa bättre självkänedom hos eleverna.

Gislaveds gymnasium har ett omfattande internationellt utbytesprogram. Främst rör det sig om utbytesverksamhet, där eleverna tar emot en gäst och själv gästar sin utländska kamrat. Respektive skola ordnar det praktiska samt betalar resor och studiebesök, busskort och skolmat i landet. Eleverna står själva för övriga kostnader, t.ex. flygbiljetter. Resorna är värdefulla inslag i utbildningen, men att låta eleverna stå för flygbiljettskostnaden är inte att betrakta som en obetydlig kostnad. Resorna är genom avgifterna inte tillgängliga för alla.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Gislaveds gymnasium erbjuder ett brett utbud av utbildningar och kurser. Elevernas valmöjligheter är goda. Ett omfattande internationellt utbytesprogram erbjuds. Resorna är att betrakta som värdefulla inslag i utbildningen och skall då vara tillgängliga för alla och inte förenade med någon kostnad.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

På ungdomsgymnasiet finns 124 lärare anställda och därtill 36 personer i övriga befattningar. Antalet lärare som saknar föreskriven utbildning är totalt 13 styck-

en. Det handlar nästan uteslutande om karaktärsämneslärare på de yrkesinriktade programmen. Dessa saknar pedagogisk utbildning, men har en gedigen yrkesbakgrund. Kompetensfrågan löses genom att lärare utbildas på lärarhögskolan samtidigt som de innehar tjänst på gymnasieskolan.

Den kompetensutveckling som anordnas för personalen utgår inte alltid från verksamhetens behov, utan sker mer på individuellt initiativ.

Lokalerna på Gärdesskolan är ljusa och luftiga. Under håltimmar tillbringar många elever tiden i cafeterian, då det är brist på lugna utrymmen för enskilda studier. Lokalbrist finns på estetiska programmet och den ambition som finns att förflytta industriprogrammet till centralorten har inte kunnat bli verklighet. Bildundervisningen sker i hyrda lokaler på andra sidan Gamla Nissastigen.

Skolan är välförsedd med datorer. Inspektörerna har dock kunnat konstatera att datasalarna hålls låsta och eleverna har endast tillgång till bibliotekets datorer för eget arbete.

Kommunbiblioteket ligger i direkt anslutning till skolan och används också som skolbibliotek. Där finns 1,3 tjänster som betalas av skolan och ytterligare en tjänst är under tillsättning. Skolan står också för sin del av inköpen. I biblioteket finns möjligheter till enskilda studier och arbete med datorer i begränsad omfattning.

Resursfördelningen i gymnasieskolan sker efter behovsprövning. Behoven i sektorn avgör och inte fast elevpeng. Efter fördelning tar varje sektor ansvar för sin budget.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det finns resurser för att eleverna skall ha möjlighet att nå de nationella målen.

Sammanfattande bedömning

Verksamheten vid Gislaveds gymnasieskola och gymnasiesärskola är av god kvalitet. Eleverna erbjuds en trygg och befrämjande läromiljö. Förhållningssätt och umgängesformer är goda. Resultaten på det individuella programmet är mycket goda. Skolan erbjuder ett brett utbud av kurser och utbildningar. Skolans resurser är goda.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- rektorerna bör vidta gemensamma åtgärder för att ge eleverna bättre kunskaper om utbildningens mål,
- elevrepresentanternas medverkan vid framtagandet av den lokala arbetsplanen bör säkerställas,
- elevernas inflytande över lärandet bör utvecklas,
- insatser bör göras för att ge tillfällen till regelbunden fysisk aktivitet,
- ett mer varierat lärande bör utvecklas,
- arbetet för en rättvis och likvärdig betygssättning bör utvecklas,
- elevernas arbetsbelastning bör jämnas ut över tid och

- elevernas möjligheter att använda ledig tid under skoldagen på ett effektivt sätt bör förbättras.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Elevers rätt till modersmålsundervisning garanteras inte (5 kap. 7 § gymnasieförordningen).
- Elevers rätt till stöd i form av studiehandledning på modersmålet tillgodoses inte (8 kap. 5 § gymnasieförordningen).
- Utvecklingssamtal genomförs inte för alla elever (7 kap. 19 § gymnasieförordningen).
- Elevresor i utbildningen genomförs med icke obetydliga kostnader för eleverna (5 kap. 21 § skollagen).
- För gymnasiesärskolan finns ingen arbetsplan (1 kap. 11 § gymnasiesärskoleförordningen).

Datum

Ort

2005-02-02

Lund

Barbro Nässén

Jan V Nilsson